CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

MWO 2017

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

miejsce na naklejkę

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **9 czerwca 2017 r.**
GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**
CZAS PRACY: **180 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

NOWA FORMUŁA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 27 stron (zadania 1–29). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Możesz korzystać z kalkulatora prostego.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MWO-R1_1P-173

MWO 2017

Układ graficzny
© CKE 2015

Zadanie 1. (0–1)

O modelu socjalizacji

Wraz z rozwojem nowej ery, gdy ludzie mają do czynienia z czymś nowym, nieznanym, znacznie zmieniającym obecne warunki funkcjonowania w życiu społecznym, rozwija się kultura prefiguratywna, czyli taka, w której młodsze pokolenie przekazuje wiedzę, normy i wartości pokoleniom starszym. Jedynie opierając się na młodych, starsze pokolenie może uzyskać dostęp do nowej wiedzy […], bez której nie sposób układać żadnych sensownych planów.

W. Welskop, *Socjalizacja* […], „Perspektywy Edukacyjno-Społeczne" 2014, nr 1, s. 38.

Zaznacz nazwę procesu społecznego przedstawionego w tekście.

A. socjalizacja wtórna

B. socjalizacja odwrotna

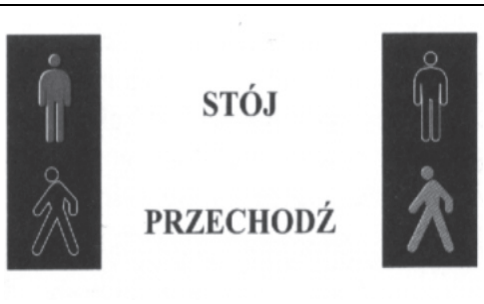
C. socjalizacja pierwotna

D. socjalizacja wyprzedzająca

Zadanie 2. (0–2)

A.

B.

2.1. Do każdego rysunku przedstawiającego przykład normy społecznej dopisz nazwę odpowiedniego rodzaju norm.

	Nazwa rodzaju norm społecznych
Rysunek A.	
Rysunek B.	

2.2. Podaj różnice między rodzajami norm, których dotyczą rysunki A. i B.

- ……
……
- ……
……

Zadanie 3. (0–1)

O jednej z dyskusji

Podobny poziom miała cała „dyskusja” dotycząca poznańskiego […] [schroniska dla bezdomnych]: mało argumentów, dużo demagogii i przekleństw. Pośród całego zgiełku uwagę przykuwa wpis mieszkanki ośrodka. Jako jeden z nielicznych napisany kulturalnym językiem, jedyny – podpisany imieniem i nazwiskiem. Autorka, samotna matka, bez problemów z alkoholem (po prostu przytrafił się jej splot nieszczęśliwych zdarzeń), wyjaśnia, że wbrew zarzutom nowobogackich mieszkańców, utyskujących na konieczność „utrzymywania ludzi z marginesu”, lokatorzy placówki nie pozostają na garnuszku magistratu. Płacą czynsz, a także podatki, gdyż wielu z nich pracuje.

wiadomosci.onet.pl

Uzasadnij, że w tekście przedstawiono zjawisko stygmatyzacji społecznej.

……

……

……

……

Zadanie 4. (0–1)

Plakaty z kampanii społecznej na temat podwójnej tożsamości

Jestem Tatarką
Jestem Polką
[Elżbieta Maria, nauczycielka]

Jesteśmy Ormianami
Jesteśmy Polakami
[Maciej i Marta, prawnik i specjalista ds.turystyki]

Na podstawie: www.kampaniespoleczne.pl

Przedstaw dwa cele kampanii społecznej zilustrowanej na plakatach.

- ……

……

- ……

……

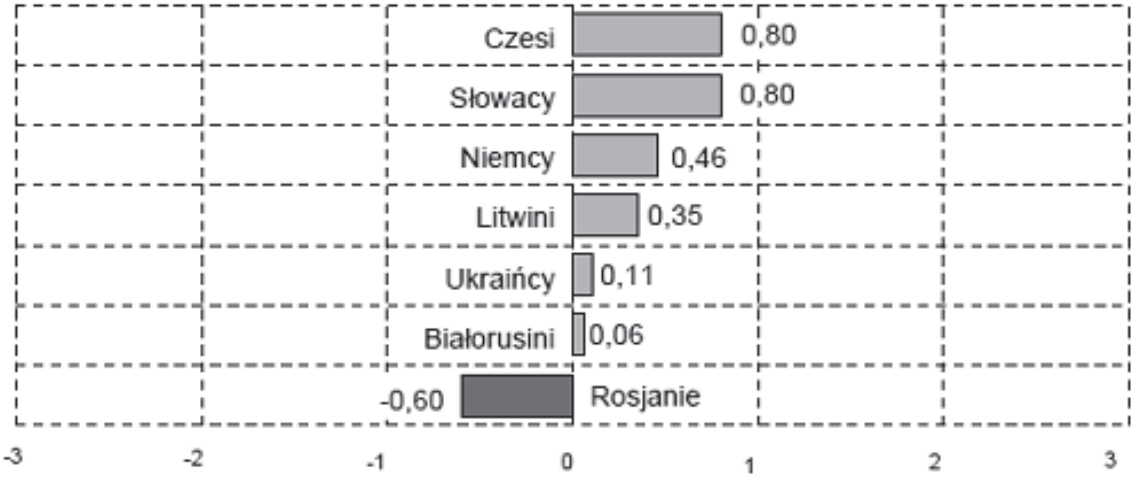
Zadanie 5. (0–1)

Wykres 1. Oceny stosunków politycznych między Polską a państwami sąsiedzkimi dokonywane przez społeczeństwo polskie*

* Oceny stosunków politycznych wyrażone za pomocą średniej na skali od –3 (zdecydowanie złe) do +3 (zdecydowanie dobre)

Wykres 2. Stosunek społeczeństwa polskiego do narodów tytularnych państw sąsiedzkich*

* Stosunek do narodów wyrażony za pomocą średniej mierzonej na skali od –3 (maksymalna niechęć) do +3 (maksymalna sympatia)

Na podstawie: *O stosunkach z sąsiednimi krajami – relacje polityczne a nastawienie do nacji,* Komunikat z badań CBOS BS/30/2015.

Na podstawie wykresów ocen, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Średnia ocen stosunków politycznych z dwoma państwami członkowskimi Grupy Wyszehradzkiej jest wyższa o co najmniej 0,25 punktu niż stosunek do nacji tytularnej każdego z tych państw.	**P**	**F**
2.	W przypadku przeprowadzonego badania dodatniej średniej ocen stosunków z danym państwem towarzyszy dodatnia średnia stosunku do narodu tytularnego w tym państwie.	**P**	**F**
3.	Średnie obu zmiennych są najbardziej zbliżone do wartości neutralnej w odniesieniu do narodu, którego przedstawiciele stanowią najliczniejszą mniejszość narodową w Polsce.	**P**	**F**

Zadanie 6. (0–2)

O pamięci komunizmu

Fragment 1. [Jak twierdzi Jerzy Szacki,] ocena systemu to ocena wielkiej historii utożsamianej najczęściej z wielką polityką. Ocena życia społecznego, osiągnięć i klęsk poszczególnych ludzi, […] środowisk dokonywana jest już z innego punktu widzenia. […] Historii społecznej czy historii poszczególnych środowisk, wspólnot nie sposób utożsamić z historią polityczną i tylko „totalitaryzm był szaleńczą próbą utożsamiania małej i wielkiej historii". To podwójne widzenie czasów, w których istniała PRL, nakazuje nam nie tylko stosowanie odrębnych miar dla oceny obu sfer życia, ale również oddzielenie projektu ideologicznego i prób wprowadzenia go w życie od realnego działania żywiołów społecznych.

Fragment 2. [Joachim Gauck]: Nie chodzi o zemstę, ale o społeczne samooczyszczenie, o odzyskanie zaufania społecznego do przedstawicieli życia publicznego […]. Proszę sobie wyobrazić, co by się stało, gdybyśmy utajnili tę dokumentację: mało, że tworzenie klimatu wzajemnego zaufania byłoby wręcz wykluczone – akta mogłyby posłużyć do partykularnych celów, stać się dla wielu wręcz życiowym zabezpieczeniem, elementem szantażu, wywierania presji.

P. Śpiewak, *Pamięć po komunizmie*, Gdańsk 2005, s. 189–191.

6.1. Rozstrzygnij, czy w świetle fragmentu 1. Literacka Nagroda Nobla przyznana Czesławowi Miłoszowi to argument za pozytywną oceną władz PRL. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do stwierdzeń z tekstu.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – ……...……...……

……...……

……...……

……...……

……...……

……...……

6.2. Rozstrzygnij, czy we fragmencie 2. została zaprezentowana postawa prolustracyjna. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do dwóch argumentów z tekstu.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – ……...……...……

…..…….…...…

……...……

……...……

……...……

……...……

……...……

Zadanie 7. (0–3)

Tabela. Podział mandatów po wyborach do Sejmu RP w latach 2005–2015 (uwzględniono wyłącznie ugrupowania, które w wyniku minimum jednych wyborów otrzymały mandaty)

Komitet Wyborczy/ Koalicyjny Komitet Wyborczy/ Komitet Wyborczy Wyborców	2005		2007		2011		2015	
	% głosów w kraju	Liczba mandatów	% głosów w kraju	Liczba mandatów	% głosów w kraju	Liczba mandatów	% głosów w kraju	Liczba mandatów
Prawo i Sprawiedliwość	26,99	155	32,11	166	29,89	157	37,58	235
Platforma Obywatelska RP	24,14	133	41,51	209	39,18	207	24,09	137
Kukiz'15	-----	-----	-----	-----	-----	-----	8,81	42
Nowoczesna Ryszarda Petru	-----	-----	-----	-----	-----	-----	7,60	28
Polskie Stronnictwo Ludowe	6,96	25	8,91	31	8,36	28	5,13	14
Mniejszość Niemiecka	0,29	2	0,20	1	0,19	1	0,18	1
Sojusz Lewicy Demokratycznej*/**	11,31	55	13,15	53	8,24	27	7,55	0
Ruch Palikota*	-----	-----	-----	-----	10,02	40		
Samoobrona RP***	11,41	56	1,53	0	0,07	0	0,03	0
Liga Polskich Rodzin	7,97	34	1,30	0	-----	-----	-----	-----

* W 2015 r. w składzie komitetu Zjednoczona Lewica (Ruch Palikota pod nazwą Twój Ruch).
** W 2007 r. w składzie komitetu Lewica i Demokraci.
*** W 2011 r. jako Nasz Dom Polska – Samoobrona Andrzeja Leppera, w 2015 r. jako Samoobrona.

Na podstawie: www.pkw.gov.pl

O proporcjonalnym systemie wyborczym

U podstaw proporcjonalnego systemu wyborczego znajduje się zasada liczby rozdzielczej. Liczbą rozdzielczą jest liczba głosów konieczna do wybrania jednego deputowanego. Każda partia otrzymuje w okręgu tyle mandatów, ile liczb rozdzielczych mieści się w sumie zebranych przez nią głosów w danym okręgu. Najczęściej stosowanym sposobem określania liczby rozdzielczej jest system d'Hondta, który w praktyce sprzyja dużym partiom. Niejednokrotnie system proporcjonalny jest deformowany za pomocą dodatkowych reguł zawartych w ordynacji wyborczej, np. klauzuli zaporowej.

K.A. Wojtaszczyk, *Kompendium wiedzy o państwie współczesnym*, Warszawa 2000, s. 79–80.

7.1. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Na największą deformację systemu proporcjonalnego wskazuje rozdział mandatów w roku

A. 2005.

B. 2007.

C. 2011.

D. 2015.

7.2. Uzasadnij tezę podkreśloną w tekście, przywołując odpowiednie dane z tabeli.

……

……

……

……

……

……

……

7.3. Wyjaśnij, dlaczego w 2015 roku nie uwzględniono w podziale mandatów komitetu, który uzyskał 7,55% głosów w skali kraju.

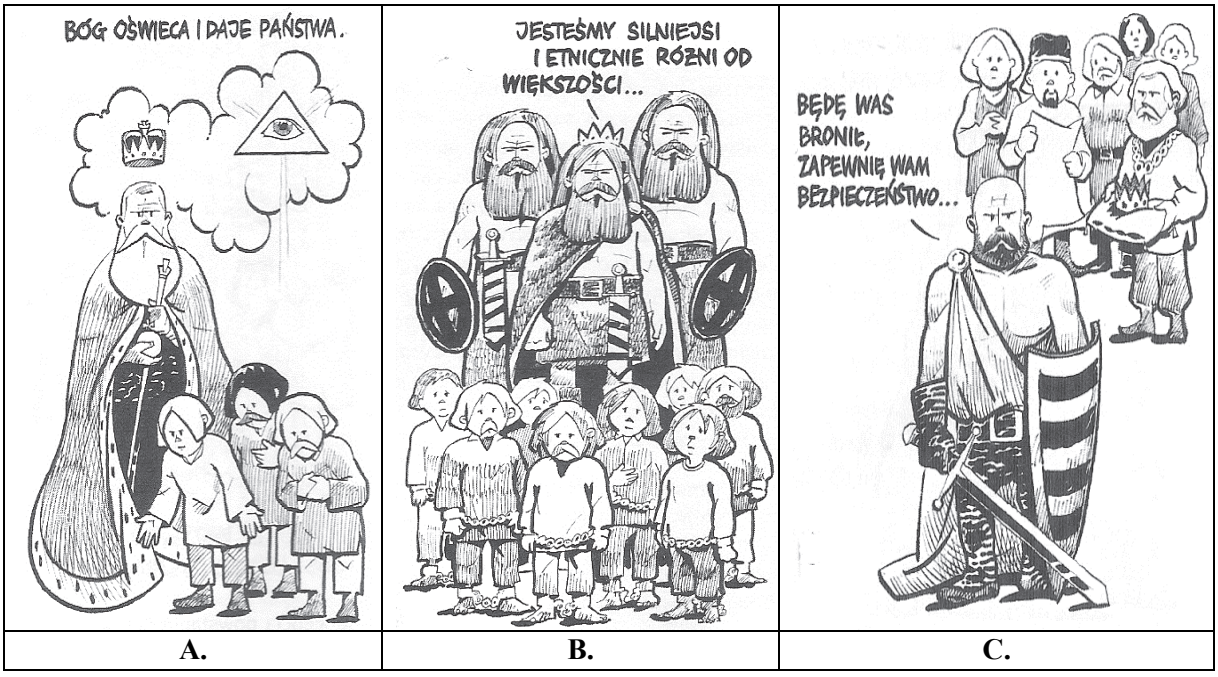
……

……

……

Zadanie 8. (0–2)

Rysunki. Koncepcje genezy państwa

A.	B.	C.

Wychowanie obywatelskie, Warszawa 2002, s. 27–29.

Do każdego rysunku dopisz nazwę zobrazowanej na nim koncepcji genezy państwa.

Rysunek A. – .....

Rysunek B. – .....

Rysunek C. – .....

Zadanie 9. (0–2)

O jednym z przywódców krajów arabskich

	Dyktator, pułkownik. W 1969 roku stanął na czele zamachu stanu, który doprowadził do obalenia monarchii. Był przewodniczącym Rady Dowódczej Rewolucji, premierem, a po zmianach systemu władzy – Sekretarzem Generalnym Powszechnego Kongresu Ludowego. Tytuł Przywódcy Rewolucji 1 września nosił do 2011 roku, gdy został pozbawiony władzy i życia w wyniku wojny domowej i interwencji NATO. Był autorem *Zielonej Książki*, w której wyłożył zasady swej ideologii opartej na islamie, tradycjonalizmie, panarabizmie i socjalizmie.

Fragment mapy politycznej Afryki, Europy i Azji

Na podstawie: www.geografia24.eu

Uzupełnij tabelę – podaj nazwisko dyktatora, którego dotyczą materiały źródłowe, nazwę państwa, w którym sprawował władzę, oraz numer, którym oznaczono to państwo na mapie.

A.	Nazwisko dyktatora	
B.	Nazwa państwa	
C.	Numer na mapie	

Zadanie 10. (0–2)

O odpowiedzialności rządu w jednym z państw

[Parlament Federalny] może wyrazić kanclerzowi wotum nieufności wyłącznie, gdy większością swojego składu przegłosuje wniosek zawierający nazwisko jego następcy […]. W takiej sytuacji Prezydent Federalny jest zobowiązany do mianowania wybranego przez parlament następcy urzędującego szefa rządu […]. Dodać trzeba, że konstytucja […] nie

przewiduje wotum nieufności dla poszczególnych ministrów. Całość odpowiedzialności parlamentarnej za prowadzoną politykę skoncentrowano w systemie kanclerskim na szefie rządu.

M. Pach, *Recepcja* […] *wotum nieufności* […], „Studia Iuridica Toruniensia" 2014, t. XIV, s. 274.

Uzupełnij tabelę – podaj nazwę państwa, którego instytucje polityczne opisano w tekście, oraz podobieństwo i różnicę w procedurze kontroli parlamentarnej rządu w Polsce i w tym państwie.

A.	Nazwa państwa	
B.	Podobieństwo	
C.	Różnica	

Zadanie 11. (0–2)

Fragment *Konstytucji RP*

Art. 144.2. Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej wymagają dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów, który przez podpisanie aktu ponosi odpowiedzialność przed Sejmem.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy:

1) zarządzania wyborów do Sejmu i Senatu,

30) zrzeczenia się urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 145.2. Postawienie Prezydenta Rzeczypospolitej w stan oskarżenia może nastąpić uchwałą Zgromadzenia Narodowego, podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby członków Zgromadzenia Narodowego na wniosek co najmniej 140 członków Zgromadzenia Narodowego.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 28 kwietnia 2017 r.).

Uzupełnij zdania dotyczące konstytucyjnych uprawnień i odpowiedzialności Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – wpisz nazwy: kategorii działań (A.), procedury (B.) i organu konstytucyjnego (C.).

Wymienione w art. 144 ust 3. *Konstytucji RP* uprawnienia Prezydenta RP noszą nazwę **(A.)** …..…….…….. . Niektóre akty urzędowe wydawane przez głowę państwa podlegają dla swojej ważności procedurze przedstawionej w art. 144 ust. 2, określanej jako **(B.)** …..…….…….. . Oznacza to przejęcie odpowiedzialności politycznej przez premiera, gdyż Prezydent RP odpowiada wyłącznie konstytucyjnie i może zostać postawiony w stan oskarżenia wyłącznie przed **(C.)** …..……. ……..…….. , po spełnieniu wymogów określonych w art. 145.

Zadanie 12. (0–4)

Przepisy prawne jednej z polskich konstytucji

Art. 2. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. Organami Narodu w zakresie ustawodawstwa są Sejm i Senat, w zakresie władzy wykonawczej – Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości – niezawisłe Sądy.
Art. 35. […] Jeżeli Sejm zmiany przez Senat proponowane uchwali zwykłą większością albo odrzuci większością 11/20 głosujących – Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy w brzmieniu ustalonem ponowną uchwałą Sejmu.
Art. 36. Senat składa się z członków wybranych przez poszczególne województwa w głosowaniu powszechnem, tajnem, bezpośredniem, równem i stosunkowem [proporcjonalnym]. […] Prawo wybierania do Senatu ma każdy wyborca do Sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 30 i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od roku […].
Art. 39. Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat sied[e]m bezwzględną większością głosów Sejm i Senat połączone w Zgromadzenie Narodowe. […]
Art. 58. Do odpowiedzialności parlamentarnej pociąga ministrów Sejm zwyczajną większością. Rada Ministrów i każdy minister z osobna ustępują na żądanie Sejmu.

Ustawa […], Dz.U. […], nr 44, poz. 267 [pisownia oryginału].

12.1. Zaznacz nazwę systemu politycznego obowiązującego według konstytucji, z której pochodzą przytoczone przepisy prawne.

A. parlamentarno-komitetowy

B. parlamentarno-prezydencki

C. parlamentarno-gabinetowy

D. prezydencki

12.2. Podaj cztery różnice w wyborach do Senatu RP między procedurą przedstawioną w art. 36 przytoczonego aktu prawnego a rozwiązaniami przyjętymi w obecnie obowiązujących *Konstytucji RP* i *Kodeksie wyborczym*.

- ……..…
……...……
- ……..…
……...……
- ……..…
……...……
- ……..…
……...……

12.3. Podaj nazwę większości, którą Sejm RP odrzucał ewentualne poprawki w procesie legislacyjnym sformułowane przez Senat RP według procedury przedstawionej w art. 35 przytoczonego aktu prawnego.

……...……

Zadanie 13. (0–1)

O jednym z organów Sejmu RP

Art. 15.1. W skład [...] wchodzą: Marszałek, wicemarszałkowie, przewodniczący lub wiceprzewodniczący klubów oraz przedstawiciele porozumień, o których mowa w art. 8 ust. 5, a także klubów parlamentarnych, jeśli reprezentują co najmniej 15 posłów oraz kół parlamentarnych reprezentujących w dniu rozpoczęcia kadencji Sejmu osobną listę wyborczą.

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. *Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, M.P. 1992, nr 26, poz. 185, z późn. zm. (stan prawny na 28 kwietnia 2017 r.).

Podaj nazwę organu, którego skład przedstawiono w przytoczonym przepisie prawnym.

….....

Zadanie 14. (0–2)

Fragment mapy politycznej Europy i Azji

Na podstawie: www.worldatlas.com

14.1. Zaznacz nazwę kryterium podziału państw, którego zastosowanie poskutkowało ich zróżnicowanym oznaczeniem na mapie.

A. reżim polityczny

B. struktura parlamentu

C. ustrój terytorialno-prawny

D. forma rządu – kwestia głowy państwa

14.2. Podaj nazwę największego terytorialnie państwa przedstawionego na mapie, które według wszystkich kryteriów wyszczególnionych do polecenia 14.1. (A.–D.) jest klasyfikowane tak samo jak Polska.

Nazwa państwa – …..……..……..

Zadanie 15. (0–2)

Przepisy dotyczące organów władzy w powiecie

Przepis A. Do wyłącznej właściwości […] **[organu A.]** należy: 1) stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym statutu powiatu; […] 5) uchwalanie budżetu powiatu […].

Przepis B. Do zadań […] **[organu B.]** należy w szczególności: […] 2) wykonywanie uchwał rady; 3) gospodarowanie mieniem powiatu; 4) wykonywanie budżetu powiatu […].

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym*, Dz.U. 1998, nr 91, poz. 578, z późn. zm. (stan prawny na 28 kwietnia 2017 r.).

Uzupełnij tabelę – do każdego przepisu prawnego dopisz nazwy właściwych organów.

	Nazwa organu w powiecie ziemskim	Nazwa organu w mieście na prawach powiatu
Przepis A.		
Przepis B.		

Zadanie 16. (0–2)

Fragment pisma procesowego – sytuacja fikcyjna

Białystok, dnia 5 września 2014 r.

A. [NAZWA SĄDU]
w Białymstoku

za pośrednictwem
B. [NAZWA ORGANU]

Skarżący: Bogumiła Brzozowska
ul. Lawendowa 156/58, Łomża

C. [NAZWA PISMA]

Zaskarżam bezczynność Prezydenta Miasta Łomża w sprawie o przyznanie dodatku mieszkaniowego, zarzucając naruszenie art. 35 i art. 36 kpa poprzez rażące przekroczenie terminów załatwienia sprawy w postępowaniu administracyjnym. […]

Uzasadnienie

W dniu 5 czerwca br. złożyłam w Urzędzie Miasta Łomża wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Od tego czasu upłynęły już 3 miesiące, a mimo to organ nie wydał decyzji. Po upływie 2 miesięcy wniosłam zażalenie na niezałatwienie sprawy w terminie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łomży. Pomimo upływu terminu wyznaczonego przez Kolegium organ pozostaje nadal w zwłoce w załatwieniu tej sprawy, gdyż wciąż oczekuję na rozpoznanie mojego wniosku o dodatek mieszkaniowy.

Na podstawie: www.sis-dotacje.home.pl

Uzupełnij fragment pisma procesowego – wpisz odpowiednie nazwy.

Nazwa A. – .....

Nazwa B. – .....

Nazwa C. – .....

Zadanie 17. (0–1)

Fragmenty uchwały i wyroku wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej

Fragment A. [...] stwierdza ważność wyboru Andrzeja Sebastiana Dudy na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanego dnia 24 maja 2015 r.

Fragment B. Art. 2 ust. 2 ustawy powołanej w punkcie 1 jest niezgodny z art. 59 ust. 1 w związku z art. 12 Konstytucji.

www.[...].pl; www.[...].gov.pl

Do każdego fragmentu danego aktu dopisz nazwę organu władzy sądowniczej, który go wydał.

Fragment A. – .....

Fragment B. – .....

Zadanie 18. (0–2)

Przepisy *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego* obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Fragment A. Małżonkowie mogą przez umowę zawartą w formie aktu notarialnego wspólność ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków (umowa majątkowa). Umowa taka może poprzedzać zawarcie małżeństwa.

Fragment B. […] ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, chyba że ustawa stanowi inaczej. […] Małżonek […] [w czasie jej trwania] nie może zawrzeć małżeństwa.

Fragment C. Obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania […] obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Dz.U. 1964, nr 9, poz. 59, z późn. zm. (stan prawny na 28 kwietnia 2017 r.).

Do każdego fragmentu dopisz nazwę instytucji prawnej w nim unormowanej.

Fragment A. – .....

Fragment B. – .....

Fragment C. – .....

Zadanie 19. (0–1)

O stawce jednego z podatków w Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 roku

Stawka podatku wynosi od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. 19% podstawy opodatkowania. Stawka […] od dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach […] wynosi 19% uzyskanego przychodu.

www.infor.pl

Podaj pełną nazwę rodzaju podatku opisanego w tekście.

……...

Zadanie 20. (0–1)

Plakat. Zatrudnianie w Polsce

www.solidarnosc.gda.pl

Wyjaśnij problem występujący na polskim rynku pracy, odnosząc się do elementów zaprezentowanych na plakacie.

……...……

……...……

……...……

……...…

……...……

……...…

……...……

Zadanie 21. (0–2)

Przepisy prawa z kodeksów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 5. § 1. Skazany jest podmiotem określonych w niniejszym kodeksie praw i obowiązków.
§ 2 Skazany ma obowiązek stosować się do wydanych przez właściwe organy poleceń zmierzających do wykonania orzeczenia.

Art. 33. § 1. Grzywnę wymierza się w stawkach dziennych, określając liczbę stawek oraz wysokość jednej stawki; jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, najniższa liczba stawek wynosi 10, zaś najwyższa 540.
§ 2. Sąd może wymierzyć grzywnę także obok kary pozbawienia wolności […], jeżeli sprawca dopuścił się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej […].
§ 3. Ustalając stawkę dzienną, sąd bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe; stawka dzienna nie może być niższa od 10 złotych, ani też przekraczać 2 000 złotych.

Art. 78. § 1. Oskarżony, który nie ma obrońcy z wyboru, może żądać, aby mu wyznaczono obrońcę z urzędu, jeżeli w sposób należyty wykaże, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny.

Dz.U. 1997, nr 88, poz. 553, z późn. zm.; Dz.U. 1997, nr 89, poz. 553, z późn. zm.; Dz.U. 1997, nr 90, poz. 557, z późn. zm. (stan prawny na 28 kwietnia 2017 r.).

21.1. Do każdego artykułu przyporządkuj nazwę kodeksu, w którym został on zamieszczony. Odpowiedzi wybierz spośród: *Kodeks karny, Kodeks karny wykonawczy, Kodeks postępowania karnego, Kodeks wykroczeń*.

Artykuł	Nazwa kodeksu
5.	
33.	
78.	

21.2. Określ minimalną i maksymalną kwotę grzywny, uwzględniając wyłącznie przepisy prawne przytoczone w art. 33.

Kwota minimalna – ……

Kwota maksymalna – …….

Zadanie 22. (0–2)

O sprawach sądowych dziennikarki

Helena Wojtas-Kaleta była dziennikarką wrocławskiego oddziału TVP S.A., skrytykowała w mediach decyzję władz stacji o zdjęciu z anteny telewizji publicznej programów poświęconych muzyce klasycznej. Dziennikarka została ukarana przez przełożonych naganą za naruszenie obowiązku troski o dobre imię pracodawcy. Odwołała się od tej decyzji do dyrektora regionalnego TVP, a następnie wystąpiła na drogę sądową. Sądy I i II instancji zgodziły się z zarzutami pracodawcy. W październiku 2001 r. Helena Wojtas-Kaleta wniosła skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zarzucając Polsce naruszenie wolności słowa. Trybunał uznał, że dziennikarka ma prawo i obowiązek komentowania spraw o znaczeniu publicznym i stwierdził, że doszło do naruszenia art. 10 […].

www.hfhr.org.pl

22.1. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Organ, którego nazwę podkreślono w tekście, działa w ramach systemu ochrony praw człowieka

A. Rady Europy.

B. Unii Europejskiej.

C. Organizacji Narodów Zjednoczonych.

D. Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

22.2. Podaj nazwę wiążącego Polskę dokumentu, na podstawie którego możliwe było wniesienie skargi wskazanej w tekście.

……...……

……...……

Zadanie 23. (0–2)

O aktywności jednej z aktorek

Została Ambasadorem Dobrej Woli w 2001 roku. Od tamtej pory przeprowadziła ponad 40 misji w terenie do najbardziej odległych regionów świata, aby przybliżyć los milionów osób wysiedlonych, które uciekają ze swoich ojczyzn w obawie przed prześladowaniem ze względu na rasę, religię, narodowość, poglądy polityczne lub przynależność do określonej grupy społecznej.

Na podstawie: www.[...].org

23.1. Dokończ nazwę dokumentu międzynarodowego określającego status i chroniącego prawa osób opisanych w tekście.

Konwencja dotycząca statusu ……..……

23.2. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Organizacja, której Ambasadorem Dobrej Woli jest przedstawiona aktorka, to

A. UNESCO.

B. UNHCR.

C. UNICEF.

D. UNIDO.

Zadanie 24. (0–2)

O laureatach Pokojowej Nagrody Nobla

Opis A. W 2001 roku zostali nią uhonorowani organizacja oraz jej sekretarz generalny – Kofi Annan. Komisja przyznająca nagrodę doceniła ich wieloletnie prace na rzecz pokojowych relacji na całym świecie.

Opis B. W 1999 roku otrzymała ją organizacja, która została doceniona za swoją działalność polegającą na niesieniu pomocy medycznej ludziom w najbardziej niebezpiecznych rejonach świata.

Opis C. W 2005 roku zostali nią uhonorowani Muhammad el-Baradei oraz kierowana przez niego agencja za zapobieganie wykorzystywaniu energii jądrowej do celów wojskowych oraz za dbanie o bezpieczne jej użytkowanie w celach pokojowych.

Na podstawie: www.noblisci.pl

Do każdego opisu dopisz właściwą nazwę organizacji, która otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla.

Opis A. – .....

Opis B. – .....

Opis C. – .....

Zadanie 25. (0–1)

Wzór dokumentu

Na podstawie: www.nfz.org.pl

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Dokument, którego wzór przedstawiono, uprawnia do korzystania ze świadczeń zdrowotnych przez obywatela polskiego.	**P**	**F**
2.	Dokument, którego wzór przedstawiono, jest wydawany tylko dla osób, które są zatrudnione i odprowadzają składki na ubezpieczenie zdrowotne.	**P**	**F**
3.	Dokument, którego wzór przedstawiono, umożliwia bezpłatne leczenie w czasie tymczasowego pobytu na terenie innego państwa Unii Europejskiej.	**P**	**F**

Zadanie 26. (0–1)

O kompetencjach instytucji Unii Europejskiej

Fragment A. […] orzeka zgodnie z Traktatami: a) w zakresie skarg wniesionych przez państwa członkowskie, instytucje lub osoby fizyczne lub prawne; b) […] w sprawie wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje […].

Fragment B. […] pełni, wspólnie z Parlamentem Europejskim, funkcje prawodawczą i budżetową. Pełni funkcje określania polityki i koordynacji zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach.

Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), oide.sejm.gov.pl

Do każdego z fragmentów *Traktatu o Unii Europejskiej* dotyczącego kompetencji instytucji Unii Europejskiej dopisz nazwę tej instytucji.

Fragment A. – .....

Fragment B. – .....

Zadanie 27. (0–1)

Rysunek satyryczny Janka Kozy

Tekst z drugiego obrazka: Pani Joanno, jeszcze tu.

Na podstawie: Janek Koza, www.facebook.com

Wyjaśnij problem przedstawiony na rysunku satyrycznym.

……...……

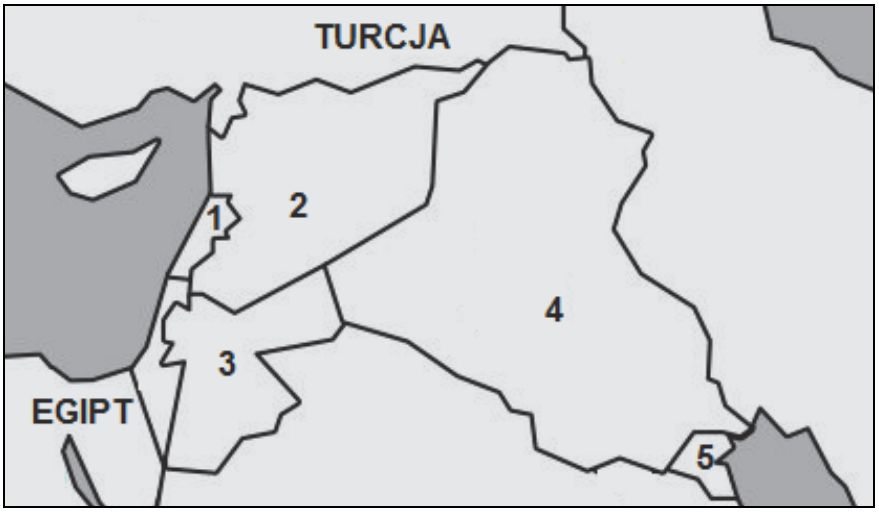
……...……

……...……

……...……

Zadanie 28. (0–2)

Fragment mapy politycznej Azji i Afryki

Na podstawie: www.państwaswiata.pl

O wybranych konfliktach na Bliskim Wschodzie

Opis A. Państwo to zostało w 1990 roku zaatakowane przez wojska irackie, w wyniku czego najpierw przekształcono je w republikę, a następnie dokonano jego aneksji. Po

międzynarodowej operacji „Pustynna Burza” władza ponownie została przekazana monarsze z dynastii as-Sabah.

Opis B. W państwie tym przez większość ostatniego ćwierćwiecza XX wieku trwała wojna domowa pomiędzy siłami chrześcijańskimi a muzułmańskimi oraz miały miejsce okupacje części jego terytoriów przez wojska państw sąsiadujących (1978–1999, 2006; 1976–2005).

Do każdej informacji o konflikcie dotyczącym państwa na obszarze Bliskiego Wschodu dopisz nazwę tego państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

	Nazwa państwa	Numer na mapie
Opis A.		
Opis B.		

Zadanie 29. (0–12)

Wybierz jeden spośród podanych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Scharakteryzuj system partyjny w państwie niedemokratycznym oraz typy systemu partyjnego w państwie demokratycznym na przykładzie Polski w ostatnim trzydziestoleciu.

O PZPR

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR) była partią władzy, która w całym okresie swojego istnienia starała się oddziaływać na wszystkie sfery życia publicznego. W latach stalinowskich bezpardonowo ingerowała również w życie prywatne obywateli. Była „kreatorką” idei, wyznaczała trendy gospodarcze, nadzorowała oświatę, politykę zagraniczną państwa, kontrolowała siły specjalne oraz armię. W Biurze Politycznym Komitetu Centralnego (BP KC) skupiała się najwyższa władza państwowa. […]

Dążono do tego, aby w każdym zakładzie przemysłowym, uspołecznionym gospodarstwie rolnym, jednostce wojskowej czy też urzędzie funkcjonowały Podstawowe Organizacje Partyjne (POP PZPR). […]

M. Żukowski, *Wybrane aspekty dotyczące PZPR w latach 1948–1990 […],*
„Komunizm: System – Ludzie – Dokumentacja. Rocznik Naukowy” 2013, nr 2, s. 123, 125.

O wynikach wyborów w Rzeczypospolitej Polskiej

W Sejmie I kadencji zasiedli reprezentanci 29 partii i grup politycznych. Największą reprezentację miały: Unia Demokratyczna – 62 mandaty (12,3 proc. głosów), Sojusz Lewicy Demokratycznej – 60 mandatów (12 proc.), Wyborcza Akcja Katolicka – 49 mandatów (8,7 proc.), Polskie Stronnictwo Ludowe – 48 mandatów (8,7 proc.), Konfederacja Polski Niepodległej – 46 mandatów (7,5 proc.), Porozumienie Obywatelskie Centrum – 44 mandaty (8,7 proc.), Kongres Liberalno-Demokratyczny – 37 mandatów (7,5 proc.).

Na podstawie: M. Król, *Byliśmy głupi*, Warszawa 2015, s. 49.

Temat 2.

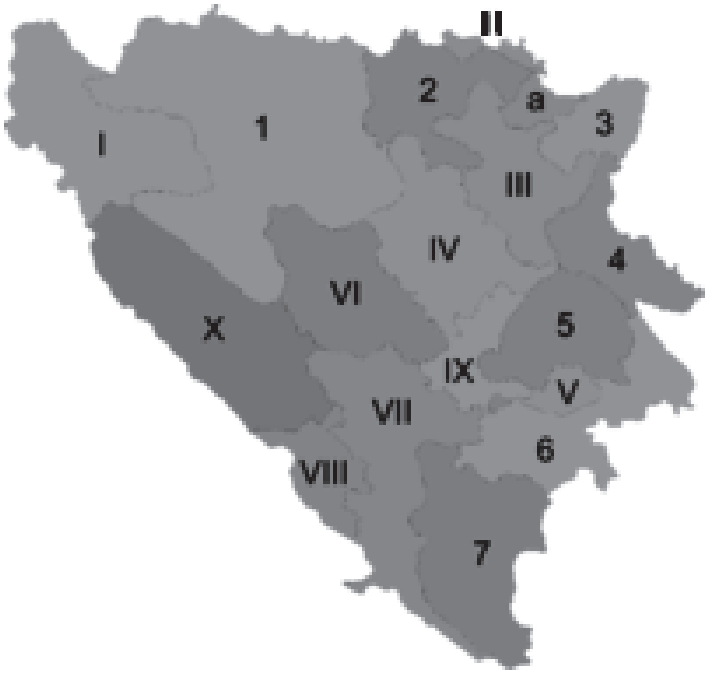
Przedstaw procedurę uchwalania budżetu i źródła dochodów budżetowych w Polsce (na poziomie centralnym) i w Unii Europejskiej.

Temat 3 wraz z materiałami źródłowymi jest na następnej stronie.

Temat 3.

Scharakteryzuj konflikty na obszarze postjugosłowiańskim – ich przyczyny i przebieg oraz działania wspólnoty międzynarodowej na rzecz rozwiązania tych konfliktów.

Mapa 1. Struktura administracyjna Bośni i Hercegowiny

Federacja BiH – kantony:
I. uńsko-sański
II. posawski
III. tuzlański
IV. zenicko-dobojski
V. bośniacko-podriński
VI. środkowobośniacki
VII. hercegowińsko-neretwiański
VIII. zachodniohercegowiński
IX. sarajewski
X. dziesiąty

Republika Serbska – regiony:
1. Banja Luka
2. Doboj
3. Bijeljina
4. Vlasenica
5. Sarajewo-Romanija
6. Foča
7. Trebinje

a. Dystrykt Brczko

Na podstawie: pl.wikipedia.org

Mapa 2. Albania i tereny poza jej granicami, na których osoby mówiące językiem albańskim stanowiły większość ludności (2002 r.)

Na podstawie: osw.waw.pl

WYPRACOWANIE

na temat numer …

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***